

BEESTENBOEL

Een les voor groep 1&2

Handleiding voor de leerkracht
www.rotterdam.nl/nme

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
1. Doelgroep.....	4
2. Relatieschema.....	4
3. Opzet van de lescyclus.....	5
3.1. Algemeen doel van de lescyclus.....	5
3.2. De doelstellingen.....	5
4. Relatie met de kerndoelen.....	6
5. Voorbereidende activiteit op school.....	6
5.1. Doel van de voorbereidende activiteiten.....	6
5.2. Lessuggesties; benodigdheden, opbouw & werkwijze.....	6
6. De les op locatie.....	8
6.1. Doel van de les:.....	8
6.2. Opbouw & werkwijze.....	8
7. Verwerkingsactiviteit op school.....	10
7.1. Doel van de activiteit.....	10
7.2. Lessuggesties: opbouw & werkwijze.....	10
8. Achtergrondinformatie voor de leerkracht.....	11

Inleiding

De les 'Beestenboel' is een eerste kennismaking voor kleuters met boerderijdieren, zoals de kip, de geit, de koe, het schaap, het paard, het varken, de eend en het konijn. De kleuters komen met deze dieren in contact en leren zich verplaatsen in de beleving van de dieren. Ook komt aan de orde dat de kinderen voorzichtig met de dieren om moeten gaan.

In deze les komen op speelse wijze verschillende 'onderdelen' van de dieren en hun verzorging aan bod. De kleuters ervaren met hun zintuigen de vachten, veren, snuiten, poten, staarten, uitwerpselen en het voer van de verschillende dieren.

1. Doelgroep

De les 'Beestenboel' is bedoeld voor de groepen 1 en 2 van het Rotterdamse basisonderwijs (en tevens geschikt voor leerlingen die door omstandigheden functioneren op het niveau van groep 1 & 2).

2. Relatieschema

Voeren:

Welk voer is voor dit dier?
Welk voer is gezond?
Welk voer is niet gezond?
Krijgt het dier niet teveel?

Veer of vacht:

Welke veer, vacht of wol
hoort bij dit dier?

Staarten:

Welke staart hoort bij dit
dier?

Omgang met het dier:

Met rust laten
Weerstand/angst overwinnen

Boerderijdieren:

Koe, paard, geit, schaap, varken, kip, eend,
pauw, konijn, cavia

Sporen:

Welk spoor hoort bij dit dier?
Kun je zelf een spoor maken?

Snuit:

Welke snuit hoort bij dit dier?
Welk geluid maakt het dier
met zijn snuit?

Poep:

Welke poep hoort bij dit dier?
(keutels, vijgen, vlaaien)

Borstelen:

Hoe moet je borstelen?
Wil het dier wel geborsteld
worden?

De volgende **begrippen** komen in de les 'Beestenboel' aan de orde:

De snuit, het spoor, de poot, het been, de vacht, de veer, de staart, de keutel, het voer, de voetafdruk.

3. Opzet van de lescyclus

Uitleg iconen bij de doelstellingen:

- Hoofd (kennis)
- Hart (waarderen)
- Handen (vaardigheden)

3.1. Algemeen doel van de lescyclus

De kinderen maken kennis met de boerderij en de dieren door deze spelenderwijs te ontdekken en te ervaren met hun zintuigen.

3.2. De doelstellingen

Aan het eind van de lessencyclus:

- Zijn de leerlingen in contact gekomen met 7 levende boerderijdieren (kip, koe, geit, schaap, paard, varken en konijn) en is hun eventuele weerstand tegen deze dieren overwonnen of verminderd.

- Hebben de leerlingen ervaren wat de meest opvallende kenmerken van deze dieren zijn (vacht, geluid, snuit, staart, poep, pootafdruk)

- Hebben de leerlingen ervaren dat niet alle dieren altijd gevoerd, geaaid of geborsteld willen worden en dat het goed is om ze dan met rust te laten.

4. Relatie met de kerndoelen

De les aan bij de volgende kerndoelen:

Domein F: mensen, planten en dieren

30: De leerlingen kunnen:

- planten en dieren onderbrengen in een systematische indeling op een bij hun leeftijd passend niveau;
- dieren en planten verzorgen.

Deze les sluit aan bij de volgende nieuwe kerndoelen:

- 34: De leerlingen leren zorg te dragen voor de lichamelijke de psychische gezondheid van henzelf en anderen;
- 40: De leerlingen leren in de eigen omgeving veel voorkomende planten en dieren te onderscheiden en benoemen en leren hoe ze functioneren in hun leefomgeving;
- 41: De leerlingen leren over de bouw van planten, dieren en mensen en over de vorm en functie van hun onderdelen.

5. Voorbereidende activiteit op school

5.1. Doel van de voorbereidende activiteiten

Aan het eind van de voorbereidende activiteit:

- Zijn de leerlingen voorbereid op het bezoek aan de kinderboerderij en is hun nieuwsgierigheid naar de les geprikkeld

- Weten de leerlingen welke dieren zij op de boerderij kunnen verwachten.

5.2. Lessuggesties; benodigheden, opbouw & werkwijze

Drie lessuggesties voor de voorbereiding op school:

1. Een kringgesprek in de klas over de uitnodiging van de kinderboerderij met tips en suggesties naar filmpjes (totaal 25 minuten)
2. Het spelen van het spel ' Rara, wie ben ik' (25 minuten)
3. Digitale praatplaat de 'kinderboerderij' met suggesties voor andere lessen rond dit thema

Lessuggestie 1 'we gaan naar de kinderboerderij'

Benodigheden:

- Digibord
- Filmpjes (links vindt u in deze digitale handleiding)

Werkwijze:

In de klas kunt u een kringgesprek starten over de uitnodiging van de kinderboerderij.

Wie is er wel eens geweest? Welke dieren wonen daar? Wat gaan we er doen?

Vervolgens kunt u naar keuze een aantal filmpjes laten zien; klik voor het openen van het filmpje op de titel:

- [Kinderboerderij](#)
(Bron: YouTube; naar het boekje Kinderboerderij van Betty Sluizer)
- [Een vrolijk liedje](#)
(Bron: SchoolTV; een vrolijk liedje voor 0-4 jarigen)
- [Dierengeluiden](#)
(Bron: kleuterportaal.nl; dierengeluiden op de boerderij)
- [Dier verzorgen](#)
(Bron: SchoolTV; elk dier verzorg je anders)

Lessuggestie 2: Spel 'Rara wie ben ik?'

Benodigheden:

- Kaartjes of stickers met dierenfoto's, te downloaden van: www.rotterdam.nl/downloadslesmateriaal
- Brede stroken papier voor hoofdbanden, plakband, nietjes of veiligheidsspelden

Werkwijze:

Print van tevoren de dierenkaartjes uit op dik papier of een stickervel.

Knip ze los van elkaar.

Het bestand 'Rara, wie ben ik kaartjes set 1' bevat 8 basiskaarten van boerderijdieren.

U kunt deze nog uitbreiden met set 2, waarop nog eens 8 foto's van andere boerderijdieren op staan. Het kaartje kan bij een kind op de rug gespeld worden of op een papieren hoofdband geplakt of geniet worden. Heeft u de kaartjes op stickerpapier geprint, dan kan de sticker bij een kind op zijn rug of voorhoofd worden geplakt.

Door vragen te stellen aan de anderen moet het 'kind-met-kaartje' raden wie of wat het zelf is.

Dit mogen alleen vragen zijn waar de groep met ja of nee op kan antwoorden. Bijvoorbeeld:

- Ben ik een groot dier?
- Ben ik klein?
- Heb ik een vacht?
- Heb ik veren?
- Maak ik geluid?
- Zit ik in een hok, kooi, stal?
- Kan ik zwemmen?
- Eet ik hooi, graan, gras?
- Heb ik een staart?
- Heb ik grote oren?

Als het goed is geraden mag het kind de volgende aanwijzen die moet raden wat hij is.

Om het spel uit te leggen start u zelf met een kaartje en met vragen stellen aan de kinderen.

Variatie:

Als het zelf formuleren van vragen te moeilijk is voor de kleuters, kunt u het spel aanpassen.

De kinderen in de klas moeten aan het kind met het dierenkaartje tips geven.

U kunt dan zelf het spel sturen door tips te geven of vragen te stellen aan de groep.

Lessuggestie 3 'digitale praatplaat'

Benodigheden:

- Digibord
- Digitale praatplaat (zie link in tekst hieronder).

Werkwijze:

Met behulp van [deze website](#) kunt u het thema 'boerderij' verder uitwerken. Er staat een interactieve praatplaat op en lesideeën met liedjes, filmpjes, digitale voorleesboeken, woordenschat- en rekenspelletjes, bewegingsspelletjes, puzzels enzovoorts.

6. De les op locatie

6.1. Doel van de les:

Aan het eind van de les op de kinderboerderij :

- Zijn de leerlingen in contact gekomen met 7 levende boerderijdieren (kip, koe, geit, schaap, paard, varken en konijn) en is hun eventuele weerstand tegen deze dieren overwonnen of verminderd.

- Hebben de leerlingen ervaren wat de meest opvallende kenmerken van deze dieren zijn (vacht, geluid, snuit, staart, poep, pootafdruk)

- Hebben de leerlingen ervaren dat niet alle dieren altijd gevoerd, geaaid of geborsteld willen worden en dat het goed is om hen dan met rust te laten.

6.2. Opbouw & werkwijze

Totale lesduur: 75 minuten:

- inleiding: 20 minuten
- opdrachten: 45 minuten
- afsluiting: 10 minuten

Inleiding

De groep wordt op de boerderij in een lokaal of andere overdekte ruimte ontvangen.

Tijdens de inleiding staat het konijn Ko centraal. Verschillende aspecten van het dier komen ter sprake zoals vacht, borstelen, snuit, voer, keutels, staart, poten en sporen.

Hierna worden de opdrachten uitgelegd.

De opdrachten

Er zijn 7 opdrachten. De kinderen worden ingedeeld in groepjes, ieder groepje krijgt een eigen kleur boerenzakdoek. De mandjes met opdrachten worden verdeeld over de groepen. In de opdrachtmandjes zit een duidelijke beschrijving voor de begeleiders. Wisseling van opdracht gebeurt buiten bij de Beestenboelkar.

Opdracht 'Veren of vacht': Wat voor vel heb jij?

Met behulp van een stukje vacht, wol of een veer gaan de kinderen raden van welk dier het zou kunnen zijn. Ze zoeken het dier op de boerderij op.

Opdracht 'Poep': Wat poep jij?

In een mandje zitten 5 foto's van dierenpoep. De kinderen raden van welk dier de poep zou kunnen zijn en gaan op zoek naar het dier en zijn poep.

Opdracht 'Snuif': Wat voor snuit heb jij?

In een mandje zitten vier puzzelstukjes met een afgebeelde dierensnuit. De kinderen zoeken op de boerderij welke puzzelstukjes bij de dierenpuzzels passen.

Opdracht 'Voer': Voeren op de boerderij.

Ieder groepje kinderen mag één diersoort gaan voeren op de boerderij.

Opdracht 'Borstelen': Geiten borstelen.

De kinderen gaan de geitjes borstelen op de boerderij.

Opdracht 'Sporen': Wat voor poot heb jij?

De kinderen gaan met klompen, waar diersporen onder zitten, een afdruk maken in een zandbak. Ze zoeken hetzelfde spoor.

Opdracht 'Staarten': Wat voor staart heb jij?

De kinderen doen een nagemaakte dierenstaart om. Ze gaan op de boerderij op zoek naar een echt dier met zo'n staart.

Afsluiting

In het kort worden de ervaringen van de kinderen nabesproken. Vervolgens wordt het boek "Over een kleine mol die wilde weten wie er op zijn kop gepoept heeft" voorgelezen. De auteurs van het boek zijn Werner Holzwarth & Wolf Erlbruch.

Aan het eind van de les wordt een tasje met materialen, waaronder diervoer, meegegeven.

7. Verwerkingsactiviteit op school

7.1. Doel van de activiteit

Aan het einde van de verwerkingsactiviteit:

- Hebben de leerlingen hun ervaringen op de kinderboerderij besproken.

- Hebben de leerlingen de meest opvallende kenmerken van de geobserveerde dieren nog een keer gezien en besproken.

- Hebben de leerlingen de geluiden van de boerderijdieren nog een keer gehoord en besproken.

7.2. Lessuggesties: opbouw & werkwijze

Drie suggesties voor de verwerking op school:

1. Het nabespreken van de ervaringen op de boerderij en het bekijken van het filmpje over de kleine mol (25 minuten)
2. Het spelen van het beestenboeldominospel (30 minuten)
3. Het spelen van het dierengeluidenbingo (20 minuten)

Lessuggestie 1 'nabespreking bezoek aan de boerderij'

Benodigheden

- Pakketje met mee gekregen boerderijmaterialen
- Digibord
- Link naar het filmpje '[over een kleine mol...](#)' (Bron: You Tube)

Werkwijze

Op school worden de ervaringen op de boerderij nabesproken, ondersteund met de meegenomen materialen. Als afsluiting kan het-filmpje '[over een kleine mol....](#)' in de klas getoond worden.

Lessuggestie 2 'beestenboel-dominospel'

Benodigheden

- Kaarten voor het beestenboeldominospel, zie www.rotterdam.nl/downloadslesmateriaal

Werkwijze

Print de kaarten van het dominospel uit. Knip de kaarten van elkaar los. Het spel kan klassikaal in een grote kring gespeeld worden. Een plaatje van een dier moet steeds gekoppeld worden aan een plaatje van een vacht, snuit, spoor, veer (25 minuten).

Lessuggestie 3 'dierengeluidenbingo'

Benodigheden

- Digibord

- PowerPoint Dierengeluidenbingo; zie www.rotterdam.nl/downloadslesmateriaal
- 6 dierengeluiden-bingokaarten; zie www.rotterdam.nl/downloadslesmateriaal
- Papier, karton, doppen of andere materialen die als bingofiches kunnen dienen.

Werkwijze

Print de zes kaarten van het bingospel uit en knip ze los van elkaar.

Maak per bingokaart 8 fiches voor het spel

Deel de klas in maximaal 6 groepjes. Geef elk groepje een bingokaart.

Ga naar de PowerPoint 'Dierengeluidenbingo' (zie benodigdheden).

Er kunnen 15 geluiden van boerderijdieren ten gehore gebracht worden, door steeds op een foto van het betreffende dier te klikken.

Na één keer alles getoond te hebben, moet u vervolgens alleen de geluiden laten horen door op de tweede dia/slide op een woord te klikken. Welk dier hoor je? Als het dier op jouw kaart staat, mag je een fiche op de dierenfoto leggen. Wie heeft het eerst de kaart vol?

Nadat het spel gespeeld is kunt u ook de kinderen zelf een dierengeluid laten maken. Gebruik hiervoor de kaartjes van het spel 'Rara, wie ben ik?'. Het kind moet het dier laten horen van het kaartje dat hij heeft gekregen. De klas mag raden welk dier dat is.

8. Achtergrondinformatie voor de leerkracht

U vindt de handleiding en het (digitaal) lesmateriaal van deze les via www.rotterdam.nl/downloadslesmateriaal